DEO OPTIMO MAXIMO
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS, manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigeſimâ-nonâ menſis Februarii, anno Domini M. DCC. LXXVI,

M. HYACINTHO-THEODORO BARON,
Doctore Medico, antiquo Facultatis Decano, necnon Caſtrorum Regis & Exercituûm in Germaniâ & in Italiâ Proto-Medico, Præſide.

An fracto Cranio ſemper admovenda Terebra?

I.

CEREBRUM, nobile illud ſpiritûs animalis & vitæ promptuarium, tùm loci ſublimitate, tùm ſubſtantiæ mollioris friabilitate, externis undique pateret inſultibus, niſi oſſeâ veluti galeâ ipſum muniiſſet Natura prudens. Sed ex ipſo ſecuritatis fonte plura promanant pericula. Ipſa Calvariæ ſoliditas in Hominis detrimentum ſæpe vertitur. Irruentium mole ac impetu graviter læduntur Integumenta, periculosè contunditur Pericranium, ideò quòd ſubjecta obnitatur Calvaria. Effracto Cranio, prominentia quandoque oſſium acumina membranas excruciant; aliàs effuſus per colliſionem humor difficiliùs excernitur; contuſæ Meninges commotumve Cerebrum ægriùs curantur, propter ſolidiorem pixidis oſſeæ ſubſtantiam. Hinc percuſſo vehementer Capite, horrenda pullulat Symptomatum caterva. Homo concidit exanimis, caligant Oculi ſcintillantve, ſurdeſcunt Aures, obmuteſcit Lingua, Sanguinem Auribus, Naribus, Oculis excernit; ſequitur Nauſea, Biliſque Vomitus; mox ſævit ut plurimum acutiſſima febris; caput dolet, imprimis quâ parte percuſſum eſt, ſæpiſſimè ex adverſâ: vertigine corripitur æger, ſpirandi difficultate, Veterno, Stupore, Paralyſi, Convulſione, Delirio. Sic afflictis ægroti rebus, quodnam adhibendum auxilii genus? Cujuſnam implorabis opem? Jam adſunt qui, compertâ in Cranio rimâ, Trepanum prædicant: jam terribilem inſtruunt Operationis apparatum. At ſiſte Manum. Humano Capiti ferrum immittere non licet, niſi de Operationis neceſſitate conſtiterit. Non ſemper celebranda Operatio, quæ nunquam expers periculi, aliquando inutilis eſt.

II.

CORPORUM contundentium durior hebetudo graviorque moles periculosissimè caput afficiunt. Hæc, Cranium diffringendo, Meningibus intrudunt ossium fragmenta, spiculis suis exquisitissimi sensûs membranas crudeliter lacessitura. Est ubi tabula ossium exterior, spongioso Diploe innixa, impingenti resistit telo, dum interna, tenuior, nec pari adminiculo suffulta, dissilit. Sæpè ultrà Cranium propagatur frangentis energia, & Cerebrum obvolventesque Membranæ contunduntur. Sic disruptis commoti Cerebri aut duræ Matris laceratæ vasis, intrà Cranium effunditur humor, qui mole Cerebrum comprimens, & acredine, quam morâ contrahit, Membranas irritans, dira suscitat symptomata. Porro si tactu visuve pateat ossa, sub ipso ictu depressa, Cerebrum comprimere Membranasque pungere; si auctis, vel non remittentibus Symptomatis, ex sapientis Medici judicio, effusus intra Cranium stagnet humor; si nec ossium fragmenta removere, nec ipsis remotis liceat depressas partes restituere, aut effusis liquoribus exitum concedere, haud morâ solers admoveatur manus. Nudetur Cranium, si vulnere omnino non, vel non satis nudatum fuerit. Mox Ossi admoveatur Terebra, quam undequaque æqualiter serrantem leniter prudenterque circumagat Chirurgus. Tum resectus Cranii orbiculus Elevatorio educitur, totiesque iterum applicatur Terebra, donec satis patens sit Chirurgo foramen. Hàc viâ, licebit illicò Ossis fragmenta, subjectis infesta Meningibus, eximere Volsellis, Forficibus exscindere, Vecte clevare, Meningophilace adæquare, Cruorem Venis effusum exhaurire vel saniem, læsis demùm Meningibus remedia commodiùs admovere. Quòd si, operatione peractâ, ex humore lividis Meningibus coercito, non remittant Symptomata, nihilque, osse terebrato, profluat, Scalpelli cuspide Membranas attingere ne dubites. Sic prudenter administratæ operationis felix laudabitur eventus, aut si minùs prosperè cesserit, non criminabitur Operatio, cujus occasio fuerit Necessitas.

III.

UT variæ sunt Fracturarum Cranii differentiæ, sic varia illis decernenda curandi methodus. Non semper eadem est ictuum casuumque vehementia, non est in omnibus eadem Calvariæ soliditas, nec semper est idem Fracturarum modus. Nunc exteriorem tantùm vel utramque Ossis tabulam capillaris Fissura dividit; modò evidentior est rima, licèt nullis prominentibus aculeis aspera, & apprimè conniventibus Fracturæ marginibus. Frangendo Cranio sæpe totus impenditur frangentis impetus, dum intacta manet Membranarum Vasorumque continuitas. Sic læso mitiùs Capite, non te deterreat Symptomatum vehementia. Hæc ut ab effusis intrà Cranium humoribus aut pungentibus ossiculis quandoque procedunt, sic etiam aliquando à solâ membranarum leviori Contusione ipsarumve Phlogosi, ducunt originem. Dura Meninx, Cranio firmiter undique adhærens, collisionis impetum persentiscit ipsa vellicaturque. Contundentis impetu, Carotidis externæ ramuli, Capitis integumenta perreptantes, fortiter comprimuntur: hinc Sanguis ipsis contentus, tum versùs capillares tubulos validè cogitur, tum versùs Carotidis truncum refluit impetuosiùs. Sic in omnibus Carotidis externæ surculis, majore mole & citatiori motu actus Cruor, ruit quâ minor est resistentia, ruptisque repagulis, vel tumorem in parte remotâ suscitat, vel Naribus, Auribus, &c, prosilit. Duræ Matris Arteria, tum & Carotis interna, hujus quoque refluxûs participes, Sanguinem vehementiùs propulsum uberiùs excipiunt & dilatantur

amplius, hinc ingurgitantur inflammanturque Membranæ: intercurrentibus Arteriis medullaris comprimitur Cerebri substantia, eò magis quòd Phlogosi convulsæ Meninges, arctando Calvariæ sinus, Sanguini moram pariant in Cerebro. In Nervos etiam propagatur strictura & irritatio Meningum, quæ ipsis assiduæ comites involucra suppeditant. Sic imminutâ, cohibitâ, perversâ Spirituum distributione, tota cohibetur pervertiturque motuum animalium œconomia. Nunquid hæc omnia Trepani necessitatem arguunt? Minimè. Imò Terebræ applicationem, quæ ex se nunquam expers est periculi, aliquandò inutilem esse meritò affirmaveris.

IV.

IDEO Fracturæ Cranii admovetur Terebra ut effusis & stagnantibus humoribus aperiatur iter, vel depressæ restituantur partes. Quæ Calvariæ Fracturam comitantur Symptomata Trepanum non semper expostulant; sed operationem dehortantur, si paululum remiserint. Compresso sub benigniore Fracturâ Cranio, dura Meninx, quæ ipsi firmiter alligatur, distrahitur, inflammatur, sed quid distractâ? Quid inflammatâ durâ Meninge proderit Trepanum? Largioribus & repetitis Sanguinis missionibus, extremè tenui Victu, Resolventium Cephalicorum applicatione, instituenda est humoris in Meningibus hærentis discussio. *Sic*, inquit Ruischius, * tàm solers in Chirurgicis, quàm perspicax in Anatomicis, *non rarò felicissimè opem tuli verâ etiam Cranii Fracturâ laborantibus, quorum capitibus jam Scalpellum incisorium imminebat.* Depletis venæ sectione vasis, in liberiorem ipsorum alveum eructabunt capillaria sanguinem, quo nimium turgent. Per Nervulos, Fibras membranaceas, Vascula Capillaria innumera, exterior Cranii superficies cum interiori multiplici commeatu jungitur; adeò ut tenuiores Fomenti discutientis particulæ (ex Verbenâ, Betonicâ, Chamæmelo, Meliloto, Pulegio, Majoranâ, Floribus Sambuci, &c. Vino incoctis parati) nimis hærentes aut Revulsionis imperio minùs obsequentes succos attenuabunt & resolvent. Non timeas ne ex ruptis Calvariæ ossibus exudans humor acredinem concipiat aut descendat in Meninges. Roris istius stillatio, quæ in cæterorum ossium fracturis, ipsorum ferruminationi confert, fracto Cranio simile conferet emolumentum. Absit credas exiguam duræ Matris à Cranio divulsionem humoris intra Cranium effusioni ansam necessariò præbere; Periosteum, in simplici Artuum fracturâ ab osse sejunctum, rursùs cùm eo facilè glutinatur sine effusionis metu: quidni & dura Mater, quæ periostei interni vices gerit? At quæris undenam, ingruentibus Symptomatis, certò constabit nullum intra Cranium effundi liquorem, nullaque adesse pungentia ossicula? Expecta paulisper. Videas num Remediorum usu remittant Symptomata. Pungentia ossium acumina, & effusus intra Cranium humor vulgaribus non cedunt præsidiis. Num ex illorum applicatione mitescunt omnia? Humorem circulationis legibus subjici, spiculorumque absentiam certò conjicies, & incœptam medicamentis absolves curationem.

* *Observ. Chirurg.* IX.

V.

APAGE igitur eos, qui, fracto Cranio, ad Trepanum semper trepidi concurrerent. Ne dicant Terebræ applicationem non adeò reformidandam. Quid semper perforares Calvariam incertus effusionis in Cranio, compressionisve? Non sic liceat experimenta per mortes agere. Crudelitatis aut ignorantiæ meritam incurreret labem, qui sine necessitate Operationem aggrederetur, unde pro incertâ levaminis spe, certa venirent ægrotanti pericula. Quid autem non timendum ex

levioribus operantis Chirurgi peccatis? Si nempè, vel nimis, vel inæqualiter Terebram agitando, duram Meningem attigerit Serrâ: quid, si quâ parte applicatur Trepanum, duæ ossis tabulæ sese contingant, ut non raro visum est? Quid si duræ Matris Arteria, quæ internam ossium superficiem perreptare solet, profundo sinu, aut osseâ includatur laminâ? Tunc enim ossis & arteriæ simul perficitur excisio, vel dum resecta ossis pars educitur vecte, inclusa quoque abripitur arteria. Num feliciter operatio peracta est? En ab aere circumfuso imminet non leve periculum. Nihilne involvit timoris diuturna duræ Meningis denudatio, ipsius Phlogosis haud infrequens causa? Nihilne affert discriminis Capiti foramen infligere, non nisi post exfoliationem lentissimam occludendum? Uno verbo sic semper celebratâ Operatione, sæpe decumberet in lecto per quinquaginta dies, non tàm ex morbo, quàm ex Operatione ægrotans, à minimo in rebus non-Naturalibus errore capite plectendus, qui convenienti remediorum usu intra paucos dies incolumis evasisset. Hæc igitur te doceant reformidare, tibique sapientem incutiant metum. Admoveas Trepanum, sed nunquam admoveas inutiliter. Quæ jubet Prudentia ut Terebres, cum certa sunt effusionis compressionisque signa, hæc eadem postulat ut non omni Fracturæ Trepanum applices. Magnum Chirurgiæ Principem ausculta *Celsum* *, qui fracto scissove Osse, experiri Remedia multò melius esse judicavit, quàm admovere Ferramenta. Sic Prudenter cunctando nonnunquam restituitur res, inutilisque declinatur Operatio, ægrotanti plerumque luctuosa.

* *Lib.* VIII. *Cap.* IV.

Ergo fracto Cranio non semper admovenda Terebra.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joannes D'ARCET, *Lector & Professor Regius.*	*M. Ludovicus-Gilbertus* BOYROT DE JONCHERES.	*M. Jacobus* GOURLEZ DE LA MOTTE.
M. Franciscus THIERY DE BUSSY, *Consiliarius Medicus Regis in Supremo Senatu Parisiensi.*	*M. Carolus* SALLIN.	*M. Simon-Antonius* BRINGAUD.
M. Hugo GAUTHIER, *Consiliarius Regis Medicus.*	*M. Simon* VACHER, *Regis Exercituûm in Insulâ Corsicâ Medicus primarius.*	*M. Claudius-Josephus* GENTIL, *Militarium Nosocomiorum ad Regis Exercitum Medicus.*

Proponebat Parisiis AUGUSTINUS THOURET, Lexoviensis, Doctor Medicus Cadomensis, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1776. à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1776.